

Cirkulärnr: 2002:89  
Diariernr: 2002/1965  
Handläggare: Irene Lindström  
Josephine Nilsson  
Sektion/Enhet: Sektionen för äldreomsorg och sjukvård  
Datum: 2002-09-30  
Mottagare: Kommunstyrelsen  
Äldreomsorg  
Rubrik: Aktuellt om äldreomsorgen 2002  
Bilagor: Skriften Aktuellt om äldreomsorgen 2002

*Sektionen för äldreomsorg och sjukvård  
Irene Lindström  
Josephine Nilsson*

2002-09-30

Kommunstyrelsen  
Äldreomsorg

## **Aktuellt om äldreomsorg 2002**

Svenska Kommunförbundet presenterar "Aktuellt om äldreomsorgen" på ett presseminarium den 30 september. Det är andra året som förbundet ger ut denna skrift. Skriften tar upp fakta om demografin, kommunens insatser, vård och omsorg i enskild regi, kommunernas ekonomi och personalsituationen i kommunerna. Vidare redovisas utvecklingen av anhörigstödet, forskning och utveckling och situationen i EU-länderna.

### **Kommunens insatser**

Målet för kommunernas verksamhet inom vård och omsorg är att ge äldre och funktionshindrade möjlighet att leva ett normalt och självständigt liv. Det innebär att äldre och funktionshindrade så långt det är möjligt ska kunna bo kvar i den egna bostaden. En förutsättning för detta är generella insatser i form av utformning av bostäder och bostadsområden och tillgång till kommersiell och offentlig service med mera.

När de äldre behöver mer stöd för att bo kvar erbjuder kommunen distribution av färdiglagad mat, bostadsanpassning, färdtjänst och trygghetslarm. Hemtjänsten erbjuder insatser dygnet runt om så behövs. Hemtjänsten kan också kompletteras med korttidsvård, dagverksamhet och hemsjukvård. I avsnittet redovisas omfattningen av kommunens olika insatser 2001 och utvecklingen sedan år 1998.

### **Kostnader för äldreomsorgen**

Kostnaderna för äldreomsorgen år 2001 uppgick till 71 miljarder kronor. Merparten av dessa kostnader, 69 procent går till särskilt boende. Insatser i ordinärt boende tar i anspråk 28 procent. Totalt sett har kostnaderna för vård och omsorg ökat med 7 procent mellan 2000 och 2001. En stor del av ökningen, 4,1 procent, beror på löneökningar. Dessutom har personalen ökat antalsmässigt med 2,7 procent.

Kostnaderna per vårdtagare skiljer mycket mellan kommunerna. Skillnaden i kostnader är störst i det ordinära boendet. En viktig förklaring till kostnadskillnaderna är att kommunerna har olika struktur exempelvis vad gäller antalet äldre, fördelningen mellan män och kvinnor, andelen ensamstående och sammanboende, tidigare yrkesbakgrund, social struktur och geografisk struktur. Andra orsaker kan vara politiska mål och ambitioner samt skillnader i hur väl resurserna används. Ingen av de nämnda faktorerna kan ensam förklara skillnaderna.

### **Kunnig och utbildad personal – en förutsättning för en god vård och omsorg**

Den viktigaste förutsättningen för att garantera en god vård och omsorg för äldre och funktionshindrade är att det finns tillgång till kunnig och utbildad personal. Utan tillräckligt med personal är det omöjligt för kommunerna att erbjuda vård och omsorg med god kvalitet till de äldre. Kommunerna har stora rekryteringsbehov under den närmaste 10-årsperioden. Viktiga orsaker till detta är pensionsavgångar, hög rörlighet bland anställda samt en viss utökning av personalen.

Eftersom kommunerna ska ta hand om personer som ofta har stora vård- och omsorgsbehov ökar behovet av utbildad personal. Samtidigt som behoven ökar kraftigt, minskar antalet studerande på omvårdnadsprogrammet. Därför behövs en väsentlig satsning på att öka intresset bland ungdomar för arbete i vård och omsorg. Det behövs också kraftfulla insatser från staten för att öka vuxenutbildningen för arbete inom vård och omsorg. Nya utbildningsmodeller förutsätter också ett nytt studiefinansieringssystem som är anpassat till nya utbildningsmodeller.

Om det är något som Du undrar över så hör gärna av Dig till

Irene Lindström, tfn 08-452 77 91, e-post [irene.lindstrom@svekom.se](mailto:irene.lindstrom@svekom.se)

Josephine Nilsson, tfn 08-452 77 93, e-post [josephine.nilsson@svekom.se](mailto:josephine.nilsson@svekom.se).

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET

Sektionen för äldreomsorg och sjukvård

Margaretha Spjuth

Bilaga  
Skriften Aktuellt om äldreomsorgen 2002